

Abstracts mondelinge presentaties

Overgewicht komt ook al onder de jongste leeftijdsgroepen voor: 10% van de peuters blijkt matig overgewicht te hebben en 5% obesitas. Dit inzicht heeft ertoe geleid dat een interventie gestart is tijdens voorschoolse educatie voor 2-3 jarigen (270 peuters). Deze peuters komen uit achterstandsgroepen, een vaak moeilijk bereikbare doelgroep. Uit onderzoek tijdens het project bleek dat ongeveer 20% van deze peuters vaak niet ontbeet en eenzelfde percentage at niet vaak fruit. Ruim 60% van de peuters speelde niet regelmatig buiten en ruim een kwart keek vaak minstens 3 uur TV per dag.

Bij gebrek aan bestaande interventies is een nieuwe interventie ontwikkeld waarbij de nadruk lag op intersectorale samenwerking en participatie van intermediairs en ouders. Veel belang is gehecht aan de implementatie omdat het een vernieuwing in het curriculum en pedagogisch plan betekende. De interventie bestond uit verschillende onderdelen:

- peuterleidsters zijn bijgeschoold over gezonde voeding en opvoeding voor peuters;
- er zijn diverse nieuwe regels ingevoerd over tussendoortjes en traktaties;
- peuterleidsters hebben het NISB-programma 'beweegkriebels' gevolgd en geïmplementeerd;
- VETC'ers van de GG&GD zijn bijgeschoold en hebben aan de ouders (op)voedings- en bewegingsvoorlichting gegeven;
- het geheel is vastgelegd in een beleidsplan.

De interventie is succesvol verlopen; zowel bij ouders als peuterleidsters bleek een grote behoefte aan informatie en advies over gezonde voeding en beweging. De kennis van ouders is toegenomen, evenals de intentie voor een gezondere leefstijl. Deze aanpak blijkt veelbelovend te zijn. Aandachtspunten voor de toekomst zijn echter wel dat de interventie consolideert en een vervolg vindt op de basisscholen.

Mondgezondheid van jeugdigen al dan niet behandeld in georganiseerd verband

A.A. Schuller,¹ J.P. van Tiel,² R.M. Meijs,² J.H.G. Poorterman³

¹TNO KVL, Leiden

²SRI, Oss

³ACTA, Amsterdam

E-mail: annemarie.schuller@tno.nl

Doel van dit onderzoek was onder andere te bestuderen hoe de uitkomstmaten wat betreft mondgezondheid van jeugdigen die tandheelkundige behandeld worden door instellingen voor jeugdtandverzorging, zich verhouden tot de uitkomstmaten van jeugdigen die door de huistandarts worden verzorgd.

Uitkomstmaten zijn totale cariësprevalentie en verzorgingsgraad. Vijf Regionale Instellingen voor Jeugdtandverzorging (RIJ's) met 1758 kinderen van 5, 8 en 11 jaar participeerden in de JTV-studie. 1297 kinderen participeerden in de landelijke studie (uitgevoerd in 1999 en 2003).

5-jarigen melkgebit: ten opzichte van de landelijke cijfers is de cariësprevalentie bij RIJ's gelijk aan de landelijke cariesprevalentie en de verzorgingsgraad bij RIJ's hoger (58-62% versus 14%)

8-jarigen blijvend gebit: ten opzichte van de landelijke cijfers is de cariësprevalentie bij RIJ's lager en de verzorgingsgraad hoger dan landelijk (71-85% versus 50%).

11-jarigen blijvend gebit: ten opzichte van landelijk is de

cariësprevalentie gelijk of lager dan de landelijke cariesprevalentie en de verzorgingsgraad hoger (85-92% versus 43%)

De cariesprevalentie van kinderen verzorgd door de RIJ's is over het algemeen lager dan of gelijk aan landelijk. De verzorgingsgraad is bij de RIJ's hoger dan bij de kinderen die door de huistandarts worden verzorgd. Vergeleken met de landelijke cijfers is de mondgezondheid van de kinderen behandeld in georganiseerd verband gunstiger te noemen.

Risicogedrag jongeren. resultaten van een pilot in de klas

M. Schutten

Consument en Veiligheid, Amsterdam

E-mail: m.schutten@veiligheid.nl

Jongeren vertonen risicogedrag en zijn daarmee een kwetsbare groep voor ongevallen. Externe doodsoorzaken spelen dan ook een veel grotere rol bij deze groep dan dood door ziekte. Ter preventie van risicogedrag is een pilot van een interventie uitgevoerd.

De interventie bestaat uit gesprekken met VMBO-klassen over risicogedrag. De pilot is afgenomen in 4 klassen (n=80). Om het gesprek op gang te helpen worden korte internet filmpjes getoond, waarop te zien is hoe jongeren risicogedrag vertonen (zoals op auto 'surfen', uitkleden voor webcam). Deze pilot is geëvalueerd. Daarbij is het ook van belang om inzicht te krijgen in hoe jongeren aankijken tegen risicogedrag en voorlichting hierover.

De thema's die de jongeren interessant vinden zijn risicogedrag via de webcam, drugs, alcohol en loverboys. Daarentegen is er minder gesproken over risico's tijdens sport en in het verkeer. Ook vond de doelgroep dat voorlichting 'harder' zou mogen zijn.

De les kreeg een goede waardering van de jongeren. De meeste jongeren zeggen dat ze hebben geleerd dat ze beter moeten nadenken bij wat ze doen. Verder geven ze aan dat duidelijk is geworden wat risicogedrag nou eigenlijk is.

Jongeren vinden het belangrijk om serieus te worden genomen: doelgroep participatie zorgt voor betrokkenheid. Door jongeren zelf te raadplegen wordt kennis verkregen over welke thema's er spelen en op welke manier ze erover willen horen.

Door het gesprek op school te laten plaatsvinden, worden de jongeren als het ware gedwongen om langere tijd te luisteren naar onderwerpen betreffende risicogedrag. Het is belangrijk dat de gespreksleider iemand is waarbij de jongeren zich op hun gemak voelen.

Internet kan als ondersteuning dienen: hierop kunnen filmpjes bekeken worden, jongeren kunnen anoniem hun verhaal over risicogedrag vertellen en eventueel advies op maat krijgen.

Het praten over risicogedrag is een goede insteek om de boodschap over letselpreventie over te brengen: de jongeren waarderen het onderwerp en het bijbehorende gesprek. Naast de meer populaire onderwerpen als drugs en loverboys, kunnen ook onderwerpen als sport en verkeer behandeld worden: een bredere preventieboodschap is goed over te brengen.